

***Výroční zpráva
občanského sdružení
Ochrana Klokočských skal
za rok 2009***

WWW. Rotstejn.info

www.interdata.cz/klienti/oks

hrad.rotstejn@seznam.cz

Zpracovala Hana Talli Hlubučková

Charakteristika sdružení

Občanské sdružení Ochrana Klokočských skal (dále v textu jen OKS) bylo založeno v roce 1988. Původně jako volné trappske sdružení zaměřené na ochranu Klokočských skal, likvidaci divokých skládek a ochranu drobných vodotečí v Zeleném dole. S postupem času a narůstajícími aktivitami se stala nutností registrace u Ministerstva vnitra. Právní subjektivitu získala OKS 27. 5. 1994. Od té doby pracuje jako občanské sdružení. V některých informačních materiálech je sdružení uváděno pod nesprávným názvem Spolek přátel Klokočských skal.

Činnost sdružení je řízena tříčlenným výkonným výborem .

Sdružení je členem Asociace nestátních neziskových organizací Libereckého kraje a úzce spolupracuje s obcemi Klokočí, Mírová pod Kozákovem, občanským sdružením Paměť Českého ráje a Podještědí, občanským sdružením Dědina v Tatobitech a Sdružením měst a obcí Český ráj. Velmi úzce spolupracuje sdružení s se slovenskou společností Zachraňme hrady a sdružením Leustach.

V rámci výchovných a vzdělávacích programů spolupracuje sdružení s K 105 Fsv ČVUT Praha.

Někteří členové os. OKS pracují jako dobrovolní strážci ochrany přírody pro Krajský úřad Libereckého kraje. Velmi dobrá je též spolupráce s Městem Turnov, odborem cestovního ruchu a životního prostředí. V rámci možností spolupracuje sdružení také se Správou CHKO Český ráj.

Vedení sdružení:

Předsedkyně: Šárka Černíková

Jednatel: Vít Jaburek

Jednatel: Ondřej Rajcsányi

Členové pověření jednáním: Petr Kříčenský

Na základě objednávek pro sdružení vykonávají činnost: ,

Administrativa, tiskové zprávy, odborné poradenství : Hana Talli Hlubučková

Účetnictví: Marie Čížková

Činnost sdružení je rozložena do čtyř hlavních částí:

- 1) Péče o zříceninu hradu Rotštejn a její provoz
- 2) Péče o přírodní rezervaci Klokočské skály
- 3) Osvětová a vzdělávací činnost, obnova kulturních tradic v širší oblasti Podkozákovska
- 4) Osvětová a vzdělávací činnost v rámci spolupráce s jinými NNO

Hrad Rotštejn

□ Památka byla provozována na základě dohody mezi majitelem hradu - Obcí Mírová pod Kozákovem a os. OKS. Památka je provozována v omezeném návštěvnickém režimu , který vyžaduje zařazení hradu do I. zóny CHKO . Sezóna byla zahájen a na Zelený čtvrtek a vzhledem k prudkému ochlazení a očekávané sněhové nadílce byla ukončena 12. října 2009. Jak vyplývá ze statistiky, letos bylo na hradě 11 986 starších šesti let, tedy o 3703 návštěvníky méně , než minulý rok. Úbytek návštěvníků byl způsoben špatným, deštivým počasím v červnu a první polovině července a také špatnou dostupností památky veřejnou hromadnou dopravou.

□ Z finančních prostředků, vybraných na vstupném, byly zaplacený: tesařské práce – výměna části dřevěných podlah u studny, oprava hradní brány, nátěrové hmoty, spojovací materiál, pytle na odvoz komunálního odpadu, laminování nového informačního systému, materiál a nátěrové hmoty na obnovu turistických stezek , nářadí, pracovní rukavice, nový vaříč na propan-butan , náprava škod zaviněná vandaly, nové zámky na hrad a nezbytná administrativa

□ Během roku byly opravovány plůtky vymezující pozemek hradu,

Ekologická výchova a osvětová činnost pro veřejnost

Celý blok osvětových a vzdělávacích akcí určený široké veřejnosti bez věkového omezení byl zahájen již v polovině ledna v Tatobitech **přednáškovým cyklem Geopark Český ráj - místo kde žijeme.** P.Lazurková z muzea přírody na Prachově představil obojživelníka roku a významu památných stromů pro naši krajinu hovořila H.T. Hlubučková.

Další přednáška proběhla v rámci vítání jara v Tatobitech. O netopýrech nejen na hradech Českého ráje přednášel Daniel Horáček z České společnosti pro ochranu netopýrů.

K osvětě také významně přispěla výstava k 21.založení os, OKS na hradě Rotštejn v měsíci květnu a červnu.

Sdružení se aktivně podílelo na pořádání **kolokvia Dějiny pitných režimů a stravovacích návyků zemí Koruny české,** které ve spolupráci s Městem Stříbrem a Katedrou 105 FS ČVUT Praha proběhlo ve Stříbře.

Bylinková setkávání lákala milovníky nejen léčivých rostlin na hrad Rotštejn od 20.6 do 3.7.2009 a přilákala 302 návštěvníků . většinou školní výlety..

V pátek 14. srpna byly na hradě Rotštejn v Českém ráji ukončeny pětidenní **Dny svaté Markéty.** Již třetí ročník této akce přilákal na památku téměř 4 000 návštěvníků.

Během cca 1 hodinové prohlídky zříceniny vyslechli zájemci výklad o činnosti lokátorů a proměnách krajiny v průběhu 13.století. Dále se mohli návštěvníci seznámit s různými druhy obilovin, které lidé využívali a využívají k výrobě potravin. nechyběla ani výstava produktů - pohankové vločky, jahelná mouka, ječné kroupy prosný klas ... a recepty na nejrůznější pochoutky z méně známých obilovin.

„ Naše recepty na nejrůznější pochoutky vyvolávaly po celou dobu řadu diskusí. Řada návštěvníků přidávala své zkušenosti . Pro příští rok máme třeba recept na pohankové karbanátky. Dokonce se nám stalo, že recept na slaný jahelník se tak líbil, že si ho některý z návštěvníků odnesl domů jako suvenýr přímo z výstavy," konstatuje kastelánka.„ Dále jste se u nás mohli seznámit s výrobou klasického chlebového kvásku a jeho historií, nechyběla ani soutěž v určování obilí a produktů z něho. velký úspěch měla také výtvarná dílna nejen pro děti nazvaná „ Sláma není jen stelivo, v které si mohli návštěvníci vyzkoušet pletení „obilných copů," a výrobu dalších dekoračních předmětů ze slámy, nechybělo ani bělení slámy na sluníčku či soutěž o nejdelší obilný klas, během které návštěvníci nastavovali jednotlivá slaměná stébla do sebe. Ty nejmenší děti si zatím mohli malovat na motivy známé básničky Kuřátko o obilí. Dětské kresby se na hradě vystavovaly." Dění na hradě oživilo také ukázky aranžování z a výroby dekorací z běžně rostoucích rostlin našich luk a polí. Vše si samozřejmě mohli zájemci vyzkoušet.Úspěch měla ochutnávka různých druhů chleba ,včetně chleba pohankového, či hříbovozelných placek, vyrobených pekařským mistrem podle receptu ze 14.století. Četné návštěvníky upoutala také improvizovaná galerie s výstavou z mezinárodní dětské výtvarné soutěže „,Co jedl pan král..."

Vyvrcholením výchovné a vzdělávací práce byla **VI.mezinárodní konference Památková péče v občanské společnosti ve dnech 16.-18.10.** V cyklu přednášek se představili – koalice S.O.S. Český ráj s problematikou R 35 Českým rájem, Daniel Horáček z České společnosti pro ochranu netopýrů s příspěvkem Sociální vazby netopýrů, PhDr. Hana Maierová – starostka města Turnova. PhDr.Jaromír Jermář – senátor, amatérský etnograf Ladislav Šourek představil svou první knihu věnovanou kraji pod Kozákovem, Ing. Tomáš Hocke pohovořil o obnově turnovské synagogy, Mgr. Petr Brestovanský seznámil přítomné s novinkami kolem archeologických lokalit v Příšovicích a Mgr. Ivan Peřina hovořil o důležitosti výzkumu, průzkumu a dokumentace památek. své aktivity představili také kolegové ze Společnosti ochránců památek ve Východních Čechách. Nedělní exkurse směřovala do turnovské synagogy a do torza Maškových zahrad. V průběhu konference byli také vyhlášeni vítězové **IV. Ročníku mezinárodní dětské výtvarné soutěže Vezmi žlutou barvičku , maluj třeba věžičku aneb památka mého kraje je...**

Soutěže se zúčastnili:

Pacienti letního turnusu z Dětské lázeňské léčebny Lázně Kynžvart

Základní a mateřská škola Na Beránku v Praze 12

Základní škola Skálova ul, Turnov

Základní škola Žižkova ul, Turnov

Základní škola Mašov

Gymnázium a ZŠ Sándora Máraiho, Kuzmányaho 6, Košice,

Združenie za záchranu stredovekého architektonického dedičtva Nitrianskeho kraje LEUSTACH

Základní škola.P. Škrabáka,, Dolný Kubín

Spojená škola pre žiaky s mentálnym postihnutím, Topoľčany

Základná a materská škola Alekšice, okres Nitra

Základní škola Fatranská,Nitra

Odbornou porotu tvořili obyvatelé DPS z Bělé v obci Mírová pod Kozákovem v čele s akademickým malířem I.Bebešem.

Odborná porota zasedal v úterý 13.října 2009 a vybrala tyto práce:

Mimořádnou cenu odborné poroty – Cenu podzimu získala: Natálka Prílepková ze školné družiny Základné školy ul. Martina Hattalu z Dolného Kubína za práci Jánošíkové groše

Mimořádnou Cenu Českého ráje za práci s názvem Kaplička získal Tomáš Tunys ze Základní školy Žižkova v Turnově

Cenu Mladého šikuly za nápad Matyáš Grosmann Ze základní a mateřské školy Na Beránku v Praze 12

Cenu pořadatelů získala Adriana Gorniytská z Gymnázia aZŠ Sándora Máraiho s VJM, Košice za práci Dóm Svätej Alžbety v Košiciach – technika tužka

Dále byly oceněny tyto děti a jejich výtvarné umění:

V kategorii Školáčky do 6 let

3.místo –Veronika Chovancová- 1,ročník ZŠ Petra Škrabáka Dolný Kubín za práci „Šípková Růženka“

Martin Majko - 1,ročník ZŠ Petra Škrabáka Dolný Kubín za práci Tri sudičky

2.místo.- Lenka Močáryová - 1,ročník ZŠ Petra Škrabáka Dolný Kubín za práci Schovaná princezna a hľadajúci princ

1.místo- Tánička Buknová - 1,ročník ZŠ Petra Škrabáka Dolný Kubín za práci Čierny pan a červená princezna

V kategorii minižáci (7-10.let): ostatní techniky

3.místo - Miroslava Manicová zo Základnej školy Fatranská v Nitre za práci Veža –voskovky

2.místo – Kristýna Rýglová ze Základní školy Žižkova v Turnově za práci Humrecht- křída

1.místo - Jana Městecká, ze Základní školy Žižkova v Turnově za práci Hrubý Rohozec- křída

V kategorii minižáci (7-10.let) malba

3.místo – Lucie Kaanová-ZŠ Mašov ze práci Valdštejn

2.místo – Vojtěch Skupa ZŠ Mašov za práci U nás

1.místo Tomáš Drahoňovský ZŠ Mašov za práci Trosky

V kategorii Starší žáci : 11-15let

3.místo - Veronika Nováková z Domašína, pošta Vlašim za práci Pramen Richard technika tužka

2.místo – Jakub Mikeš ze Základní školy Skálova v Turnově za práci Hrad-technika tužka

1.místo – Anna Sněžíková, ze Základní školy Skálova v Turnově za práci Kostelík technika kresba –pastelky

V kategorii Dorost (15.-19) let

3.místo Levente Szaszák z Gymnázia a ZŠ Sándora Máraiho s VJM, Košice za práci Dom na Mäsiarskej ulici v Košiciach- technika tuž

2.místo – Zuzana Királyová z Gymnázia a ZŠ Sándora Máraiho s VJM, Košice za práci Národné divadlo v Košiciach technika –lavírovaná kresba –tuž

1.místo – Zoltán Balassa z Gymnázia a ZŠ Sándora Máraiho s VJM, Košice za práci Kostol Vizsoly - technika ceruska

Čestné uznání za práci s dětmi získávají.

Kolektiv pedagogů ze Základní školy Mašov – Turnov

Kolektiv pedagogů Základní a mateřské školy při Dětské lázeňské léčebně Lázně Kyžvart

Ján Harmady – pedagog zo Základné školy v Horných Obdokovcäch

Kolektiv pedagogů Spojené školy pro žiaky s mentálním postihnutím, Topolčany
Fecsó Szilárd-výtvarný pedagóg z Gymnázia a ZŠ Sándora Máraiho s VJM, Košice

Ceny dětem věnovali:

Občanské sdružení Ochrana Klokočských skal, Turnov

Městský úřad v Turnově –odbor cestovního ruchu

Občanské sdružení Paměť Českého ráje a Podještědí se sídlem v Turnově

ČSOB POJIŠŤOVNA

Děkujeme☺

. Vítězné práce z této soutěže byly vystaveny v galerii NACH ve třetím patře budovy A FSv ČVUT Praha až do 15.1.2010

S výtvarnou soutěží také souvisí přednáškový cyklus **Krajina jako památka**. Zahájen byl dne 7.10 v pensionu pro seniory v Bělé a pokračoval přednáškami spojenými s oceněním dětí ve všech zúčastněných školách až do konce listopadu 2009. Odměny dětem předával Ondřej Rajcsányi, přednášky vedla Hana Talli Hlubučková.

Praktická ochrana přírody

V průběhu celého roku pořádali členové sdružení drobné brigády zaměřené na povrchový sběr odpadků, pravidelně vynášeli odpadkové pytle a pečlivě dbali, aby na dohodnutých místech – Na Průchodech a na nádvoří hradu Rotštejn byly zachytne žluté pytle na plastové lahve. Tyto pytle byly pravidelně vynášeny k obecnímu úřadu v Klokočí nebo k obecnímu úřadu v Mírové pod Kozákovem, odkud putovaly na recyklaci. Všeobecný úbytek turistů v Českém ráji se projevil i menším množstvím vytríděných plastových láhví. Vytríděno bylo „pouze“ 34pytlů plastů. Během prvního květnového víkendu proběhlo již po **42. velké čištění Klokočských skal** se zapojením dobrovolníků z řad veřejnosti. Během akce byly pročištěny také drobné vodoteče v Zeleném dole a na opravené stojany se vrátily tabule naučného systému.

V průběhu celého roku pečovali členové sdružení také o hrušň planou na Hrušnici.

43 tramské čištění Klokočských skal nazvané STRÁŽ STUDÁNKY proběhlo o víkendu 12.-13.zář 2009. Sraz brigádníků byl v sobotu dopoledne na nádvoří hradu Rotštejn. Sešlo 22 dobrovolníků. Nejstaršímu bylo lehce přes šedesát, nejmladší holčička se nosila v šátku, byly jí 4 měsíce. Příchozí se rozdělili na skupiny podle věku a fyzických možností, protože Klokočské skály jsou místy na schůdnost velmi náročné. Nejpočetnější skupina vedená členem sdružení Milanem Novotným vyrazila na úklid okolí jeskyně Postojná a problém turistických stezek a , které rezervaci protínají. Během soboty nasbíraly tři pytle plátů a dva pytle odpadu, který již nelze vytrídít.

Vytříděný plast byl odvezen na místo určené obcí Mírová pod Kozákovem, která je většinovým majitelem pozemků.

Další skupina se věnovala úklidu areálu hradu Rotštejn, sběru odpadků a spravování zábradlíček či obnově zábran, které mají chránit nově zasazené stromky na historickém nádvoří před okusem zvěří či neukázněnými cyklisty, motorkáři a čtyřkolkáři

Nejmenší děti pod vedením jednoho z přítomných tatínků uklidily okolí chráněné lokality lučních orchidejí, které si někteří pletou se skládkou. Dva pytle netříděného odpadu včetně zahozených plavek, peřiny či obruče od kola pak odvezli z místa sběru členové sdružení .

Po zasloužené práci čekalo na pomocníky posezení u ohně, nezbytné buřty a prohlídka hradu Rotštejn se zasvěceným výkladem.

Prodloužený Svatováclavský víkend věnovali členové os. Ochrana Klokočských skal a dvě desítky dobrovolníků záchraně a úpravám vzácné botanické lokality Zeleného dolu v přírodní rezervaci Klokočské skály. V rámci projektu Průchodné průchody čekalo na brigádníky 1, 5 km koryta drobné vodoteče ze kterého bylo třeba odstranit větve, kameny, stavební suť a pod..., aby potok nepodemílal turistickou stezku. Protože pouze suchá a upravená stezka je zárukou , že turisté nepolezou po svazích Zeleného dolu mezi chráněné kapradiny a nebude tak docházet ke zbytečným erozím svahů.

Také studánka s vynikající vodou byla v zoufalém stavu. bylo třeba ji vyčistit, upravit její okolí a vrátit zpět hrníček, aby se unavený poutník mohl napít.

největším problémem byly porušené regulace na lesní cestě pod Studánkou. Od rozcestí U kříže k rozcestí u Studánky bylo třeba vybrat stavební suť a kusy vyfrézovaného asfaltu, kterými si neznámý pachatel „vydláždil“ cestu do údolí hořáků.

Po třech dnech vytrvalé práce se dílo podařilo. Voda ze studánky se dá pít, cesty jsou suché a směsný dopad z koryta potoka je odvezen ve sběrném dvoře.

Odměnou brigádníkům byla návštěva nejstaršího stromu libereckého kraje - Tatobitské lípy s přednáškou o historii tohoto velikána v podání lektorky H. T. Hlubučkové.

Zamykání Klokočských skal -tři desítky dobrovolníků se ve dnech 28.10. - 1.11. zúčastnily

prodlouženého Zamykání Klokočských skal..

Během brigády bylo obnoveno pruhové značení kolem přírodní rezervace Klokočské skály, namapovány a zdokumentovány byly nové divoké skládky. jejich likvidace bude řešena ve spolupráci s CHKO Český ráj a obcí Mírová pod Kozákovem, která je ve většině případů majitelem pozemků, na kterých se skládky nacházejí. Dále byly dokončeny úpravy drobné vodoteče v Zeleném dole, sejmuty byly informační panely naučné stezky Klokočskými skalami, zlikvidována byla divoká ohniště v rezervaci a proběhl povrchový sběr odpadků. Na průběhu prací se odepsalo i počasí. Vlhké mlhy a chladno komplikovaly práce v terénu .

Práce v terénu pak členové sdružení a jejich hosté ukončili brigádou na dokončení obnovy značení přírodní rezervace Klokočské skály v sobotu 21.11.2009 a dodělnou pak v neděli 22.10.2009. odvozem panelů naučné stezky na zazimování.

Pořádáním brigád i osvětovými akcemi s enviromentální tematikou je občanské sdružení zařazeno do modulu 4 Středisek ekologické a enviromentální výchovy Pavučina. Pravidelným Velkým trampským čištěním Klokočských skal- STRÁŽÍ STUDÁNKY se os. OKS zapojuje do celosvětové kampaně Uklidíme svět .

Zpráva o hospodaření byla předložena výkonnému výboru dne 31.ledna 2010 a je uložena v kanceláři sdružení spolu s daňovým priznáním podaným k Finančnímu úřadu v Turnově.

*Tuto výroční zprávu sestavila Hana Talli Hlubučková dne 23..2.2010
Na činnost sdružení přispěli:*

MvDr. Zdeněk Cvrček, Valdštejnská 26, Liberec

Železářství Letná, Liberec

Děkujeme

Za podporu velmi děkujeme společnosti

GLOBUS-Liberec

schválil výkonný výbor os. OKS dne 24.2.2010